

Nedemnitatea în profesia de avocat. Cadrul legal actual și propuneri de lege ferenda

**L'indignité dans la profession d'avocat. Le cadre juridique actuel et propositions de loi
ferenda**

**The indignity in the lawyer's profession. The current legal framework and ferenda law
proposals**

Avocat Elena Gavril

Baroul Suceava

Capitolul I. Scurte considerații asupra demnității în profesia de avocat

Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat¹, profesia de avocat este una liberă și independentă, având organizare și funcționare autonome iar potrivit art. 2 alin. (1) din aceeași Lege², în exercitarea profesiei avocatul este independent și se supune numai legii, statutului profesiei și codului deontologic.

Din aceste prevederi legale coroborate cu art. 1 alin. (1) și alin. (2) din Statutul profesiei de avocat³ se desprind principiile care stau la baza organizării și funcționării profesiei de avocat și anume: principiul legalității, principiul libertății, principiul independenței, principiul autonomiei și descentralizării și principiul păstrării secretului profesional.

În doctrină s-au mai conturat însă și alte principii specifice profesiei⁴, dintre acestea amintim: principiul monopolului avocaților asupra activităților specifice profesiei, principiul confraternității și respectului reciproc, principiul confidențialității, principiul exercitării profesiei cu bună-credință dar și principiul demnității și onoarei profesiei de avocat⁵.

¹ Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată (M.Of. nr. 440 din 24 mai 2018).

² Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată (M.Of. nr. 440 din 24 mai 2018).

³ T.C Briciu, C.C Dinu, P. Pop, Instituții judiciare, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2016, p. 337.

⁴ T.C Briciu, C.C Dinu, P. Pop, op. cit., p. 337.

⁵ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, Organizarea și exercitarea profesiei de avocat. Sinteze și grile, ed. a 3-a, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 13.

Observăm faptul că un principiu important pe care doctrina noastră l-a conturat de-a lungul timpului este principiul demnității și onoarei profesiei de avocat.

Potrivit art. 227⁶ din Statut, demnitatea și onoarea sunt principii fundamentale ale profesiei iar avocatul este dator să le respecte atât la nivel profesional cât și la nivel personal⁷.

Din aceste prevederi legale rezultă faptul că avocatura se bazează nu doar pe pregătirea profesională temeinică a avocatului ci și pe moralitatea acestuia⁸.

Este important de precizat faptul că demnitatea este și o condiție de fond pentru a accede în profesia de avocat.

Astfel, pentru ca o persoană să poată dobândi calitatea de avocat este necesar ca aceasta să nu se afle în vreunul din cazurile de nedemnitate impuse de lege⁹.

De asemenea, potrivit art. 229¹⁰ din Statut, avocatul are îndatorirea să pledeze cu demnitate și să nu lezeze instanța sau participanții la proces. Această obligație este valabilă atât în fața instanțelor de judecată cât și în afara lor¹¹.

Demnitatea profesiei se regăsește inclusiv în dobândirea clientelei de către avocat.

În acest sens, atunci când avocatul își procură clienții, acesta trebuie să folosească metode oneste iar publicitatea pe care o abordează trebuie să fie una legală, veridică și în concordanță cu păstrarea secretului profesional¹².

Așadar, în utilizarea mijloacelor de publicitate ale profesiei, avocatului îi este prohibit să folosească informații de natură laudativă sau comparativă ori să dezvăluie identitatea clienților săi.

Tot aici, amintim și faptul că mijloacele de publicitate a formelor de exercitare a profesiei nu pot fi utilizate ca modalitate de reclamă pentru dobândirea clientelei¹³.

⁶ Conform art. 227 alin. (1) și (2) din Statutul profesiei de avocat ,, (1) Exercițiul liber al profesiei, demnitatea, conștiința, independența, probitatea, umanismul, onoarea, loialitatea, delicatețea, moderația, tactul și sentimentul de confraternitate sunt principii esențiale ale profesiei de avocat și constituie îndatoriri ale acesteia.

(2) Avocatul este obligat să respecte aceste principii în activitatea sa profesională, precum și în viața privată.

⁷ I. Leș, D. Ghiță, *Instituții judiciare contemporane*, ed. a 2-a, Ed. C.H Beck, București, 2019, p. 285.

⁸ I. Leș, D. Ghiță, *op. cit.*, p. 288.

⁹ T.C Briciu, C.C Dinu, P. Pop, *op. cit.*, p. 377.

¹⁰ Conform art. 229 alin. (3) din Statutul profesiei de avocat ,, (3) Avocatul este obligat să respecte solemnitatea ședințelor de judecată și să pledeze cu demnitate. Avocatului îi este interzis să folosească expresii care ar putea leza instanța și participanții la proces, atât în ședința de judecată, cât și în afara acesteia”.

¹¹ I. Leș, D. Ghiță, *op. cit.*, p. 285.

¹² L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, *op. cit.*, p. 23.

¹³ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, *op. cit.*, p. 22-23.

Capitolul II. Aspecte legale și propuneri de lege ferenda privind nedemnitatea profesională a avocatului

Secțiunea 1. Cazurile de nedemnitate

Avocatura nu este o profesie juridică oarecare ci constituie una dintre profesiile juridice vitale sistemului nostru judiciar¹⁴.

De aceea, în exercitarea profesiei avocatul trebuie să dea dovadă de un comportament civic deosebit întrucât este un partener indispensabil al justiției.

Prin urmare, Legea nr. 51/1995 consacră patru cazuri de nedemnitate profesională¹⁵ care se regăsesc expres în cuprinsul art. 14 din Lege¹⁶.

Cu privire la primul caz de nedemnitate profesională, remarcăm faptul că prevederile care se desprind din art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 51/1995 sunt de natură limitativă.

Astfel, legiuitorul a stabilit condamnările care duc la existența cazului de nedemnitate profesională statuând asupra faptului că în această categorie intră doar condamnările la pedeapsa închisorii pentru comiterea unei infracțiuni intenționate de natură să aducă atingere prestigiului profesiei¹⁷.

Așadar, în cadrul acestui caz de nedemnitate nu s-au avut în vedere și alte condamnări de care poate fi susceptibil avocatul în cariera sa cum este de pildă, o eventuală condamnare la pedeapsa amenzii¹⁸.

¹⁴ D. Oancea, T. C Briciu, Ș. Naubauer, *Legea privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a, Ed. C.H Beck, București, 2019, p.4.

¹⁵ I. Leș, D. Ghiță, *op. cit.*, p. 291.

¹⁶ Potrivit art. 14 din Legea nr. 51/1995 „ Este nedemn de a fi avocat:

a) cel condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate, de natură să aducă atingere prestigiului profesiei¹⁷;

b) cel care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau a săvârșit abateri disciplinare grave, sancționate cu măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară;

c) cel căruia i s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesia, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;

d) cel în sarcina căruia s-a reținut, în baza unei hotărâri judecătorești definitive sau prin acte ale organelor profesiei de avocat, fapta de a fi exercitat sau sprijinit, sub orice formă, exercitarea fără drept de către o persoană a profesiei de avocat.”

¹⁷ I. Leș, D. Ghiță, *op. cit.*, p. 291.

¹⁸ I. Leș, D. Ghiță, *op. cit.*, p. 291.

De asemenea, textul legal nu nu specifică care dintre condamnările la pedeapsa închisorii atrage nedemnitatea. De exemplu, în cazul în care instanța dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere suntem în prezența acestui caz de nedemnitate¹⁹?

S-a considerat²⁰ că atât timp cât există o condamnare definitivă la pedeapsa închisorii ne găsim în cazul de nedemnitate supus analizei.

Într-o opinie²¹ s-a reținut faptul că primul caz de nedemnitate nu se pliază pe rigoarea profesiei de avocat și că în alte țări există reguli stricte pentru exercitarea acestei profesii.

De pildă, în legislația franceză nu poate avea calitatea de avocat cel care a comis o faptă de natură a afecta onoarea, probitatea și bunele moravuri ale avocatului și care atrage o condamnare penală.

Mai mult decât atât, interdicția persistă inclusiv în cadrul sancțiunilor disciplinare și administrative ale avocatului²².

Este important de menționat faptul că primul caz de nedemnitate prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea a făcut și obiectul unei excepții de neconstituționalitate.

Mai exact, prin Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate considerând că sintagma „de natură să aducă atingere prestigiului profesiei” este neconstituțională²³.

Curtea a apreciat faptul că această sintagmă nu este clară, precisă și previzibilă putând duce la o aplicare diferită și discriminatorie cu consecința unor interpretări arbitrare.

De asemenea, Decizia Curții s-a bazat și pe neprezentarea în mod concret a infracțiunilor care afectează prestigiul profesiei de avocat²⁴.

Ca element de noutate, menționăm faptul că în ședința desfășurată în data de 28 aprilie 2022, Curtea Constituțională a admis cu majoritate de voturi excepția de neconstituționalitate și a considerat că întregul text cuprins în art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat este neconstituțional²⁵.

¹⁹ Ș. Naubauer, *Legea organizării și exercitării profesiei de avocat explicații teoretice și practice*(articolele 1-27), ed. a 2-a, rev. și adăug, Ed. Universul Juridic, București, 2021, p. 138.

²⁰ Ș. Naubauer, op. cit., p. 138.

²¹ I. Leș, D. Ghiță, op. cit., p. 291.

²² I. Leș, D. Ghiță, op. cit., p. 291.

²³ . Leș, D. Ghiță, op. cit., p. 292.

²⁴ I. Leș, D. Ghiță, op. cit., p. 292.

²⁵ <https://www.ccr.ro/comunicat-de-presa-28-aprilie-2022/>, 29.04.2022.

Amintim că potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție²⁶, Deciziile Curții Constituționale sunt definitive și general obligatorii de la momentul publicării lor în Monitorul Oficial al României.

Apreciem că Decizia Curții Constituționale este de bun augur întrucât pune capăt odată și pentru totdeauna tuturor controverselor cu care s-a confruntat profesia noastră de-a lungul timpului în legătură cu cazul de nedemnitate prevăzut la art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 51/1995.

Al doilea caz de nedemnitate, este prevăzut de art. 14 alin.(1) lit. b) din Lege. Menționăm faptul că prin Legea nr. 270/2010 acest caz de nedemnitate a suferit unele modificări²⁷.

Astfel, potrivit noilor modificări, constituie nedemnitate profesională inclusiv „săvârșirea de abateri disciplinare grave, sancționate cu măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară”²⁸.

Remarcăm faptul că textul de lege nu deosebește dacă măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară se aplică doar în profesia de avocat sau în orice altă profesie²⁹.

De lege ferenda, apreciem că se impune o clarificare a textului legislativ, în sensul că este nedemn de a fi avocat cel care a fost exclus din profesia de avocat.

Referitor la o nouă primire în profesia de avocat, ca urmare a apariției cazului de nedemnitate pentru săvârșirea unor abuzuri prin care s-au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului și care au fost constatate prin hotărâre judecătorească, s-a apreciat³⁰ că dacă suntem și în prezența modalității de încetare a profesiei prevăzute art. 26 lit. d) din Lege respectiv, avocatul a fost condamnat definitiv pentru o faptă de natură penală care îl face nedemn de profesia de avocat atunci, cel care solicită reînscriserea poate redobândi profesia de avocat în baza instituției reabilitării prevăzute de Codul Penal.

²⁶ Constituția României, cu modificările și completările aduse prin Legea de revizuire a Constituției României nr. 429 /2003(M.Of. nr. 758 din 29 octombrie 2003).

²⁷ Ș. Naubauer, op. cit., p. 143.

²⁸ Ș. Naubauer, op. cit., p. 143.

²⁹ Ș. Naubauer, op. cit., p. 143.

³⁰ Ș. Naubauer, op. cit., p. 144.

Nu la fel se întâmplă în cazul excluderii din profesia de avocat ca sancțiune disciplinară. Observăm că în acest caz nu există o reabilitare iar cel exclus din profesie nu mai poate fi reprimat³¹.

De lege ferenda, apreciem că se impune o modificare a textului legislativ, în sensul introducerii instituției reabilitării și în materie disciplinară.

Cu privire la cel de-al treilea caz de nedemnitate prevăzut de art. 14 alin. 1 lit. c) din Lege, observăm că acesta constituie și un caz de suspendare a calității de avocat așa cum prevede art. 27 lit. b) din Lege³².

La prima vedere, aplicarea unei pedepse constând în interdicția de a exercita profesia stabilită prin hotărâre judecătorească ne duce cu gândul la pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a exercita profesia prevăzută art. 66 alin. (1) lit. g) C.pen³³.

În cazul aplicării unei pedepse de interzicere a exercitării profesiei printr-o hotărâre disciplinară, o situație elocventă este cea prevăzută de art. 88 alin. (1) lit. d) din Lege, care prevede ca și sancțiune disciplinară interdicția de a exercita profesia pe o perioadă de la o lună la un an³⁴.

Așadar, acest caz de nedemnitate profesională suportă o limitare în funcție de durata de timp stabilită prin hotărârea judecătorească sau disciplinară, urmând ca nedemnitatea profesională să nu mai existe la sfârșitul acestei perioade³⁵.

În literatura de specialitate³⁶s-a opinat faptul că interzicerea exercitării profesiei nu poate constitui atât caz de nedemnitate cât și caz de suspendare din profesia de avocat.

Acest lucru nu este posibil întrucât potrivit art. 12 alin. 1 lit. c) din Lege o condiție de fond pentru a dobândi calitatea de avocat este ca solicitantul să nu se afle în vreunul dintre cazurile de nedemnitate instituite de lege.

Or, pe perioada interdicției de a exercita profesia constatată printr-o hotărâre judecătorească sau disciplinară, cel în cauză continuă să fie membru al baroului cât timp este suspendat, chiar dacă este nedemn³⁷.

³¹ Ș. Naubauer, op. cit., p. 144-145.

³² Ș. Naubauer, op. cit., p. 145.

³³ Ș. Naubauer, op. cit., p. 145.

³⁴ Ș. Naubauer, op. cit., p. 145.

³⁵ Ș. Naubauer, op. cit., p. 145.

³⁶ Ș. Naubauer, op. cit., p. 146.

³⁷ Ș. Naubauer, op. cit., p. 146.

Ultimul caz de nedemnitate este instituit de art. 14 alin. (1) lit. d) din Lege și a fost reintrodus prin Legea nr. 25/2017³⁸.

Menționăm că anterior acest caz de nedemnitate fusese instituit tot de art. 14 lit. d) din Lege pentru falitul fraudulos chiar și în situația în care a fost reabilitat însă, prin art. 51 din Legea nr. 187/2012 acest text a fost abrogat³⁹.

Totuși, trimiterea la falitul fraudulos încă există în dispozițiile art. 26 alin. (3) din Statut. Astfel că, de lege ferenda ar fi necesar înlăturarea acestei sintagme din cuprinsul textului legal⁴⁰.

Cazul de nedemnitate de la lit. d) este alcătuit din două ipoteze⁴¹.

Prima ipoteză se referă la cel care a exercitat fără drept profesia de avocat.

Este de menționat faptul că textul de lege se referă atât la exercitarea fără drept a profesiei de către cel care nu are calitatea de avocat cât și de avocații care nu au dreptul de a profesa întrucât le-a fost suspendată această calitate.

Cu privire la acest ultim aspect, precizăm că potrivit art. 53 din Statut, continuarea exercitării profesiei în timpul suspendării reprezintă o abatere disciplinară gravă.

Mai mult decât atât, art. 30 alin. (3) din Statut prevede faptul că exercitarea profesiei după ce a intervenit unul din cazurile de incompatibilitate, reprezintă exercitarea fără drept a profesiei de avocat, fiind totodată și o abatere disciplinară gravă ce se sancționează cu excluderea din profesie⁴².

De asemenea, actele specifice profesiei de avocat efectuate de către cel care nu are această calitate sunt lovite de nulitate⁴³.

A doua ipoteză se referă la situația în care cel în cauză a sprijinit sub orice formă exercitarea fără drept a profesiei de avocat de către o anumită persoană⁴⁴.

Potrivit art. 41¹ alin. (1) din Statut, avocatului îi este interzis ca în exercitarea activităților profesionale să aibă colaborări cu persoane fizice sau juridice care efectuează fără drept activități specifice profesiei de avocat.

³⁸ Ș. Naubauer, op. cit., p. 146.

³⁹ Ș. Naubauer, op. cit., p. 146.

⁴⁰ Ș. Naubauer, op. cit., p. 146.

⁴¹ Ș. Naubauer, op. cit., p. 146.

⁴² Ș. Naubauer, op. cit., p. 147.

⁴³ D. Oancea, T. C Briciu, Ș. Naubauer, op. cit., p. 6.

⁴⁴ Ș. Naubauer, op. cit., p. 147.

Menționăm că nerespectarea acestei obligații se sancționează disciplinar cu excluderea din profesie⁴⁵.

Pentru a fi în prezența cazului de nedemnitate prevăzut de art. 14 alin. (1) lit. d) din Lege este imperios necesar ca faptele care atrag nedemnitatea să fie constatate, fie printr-o hotărâre judecătorească definitivă, fie prin acte ale organelor profesiei de avocat⁴⁶.

Am remarcat faptul că toate cazurile de nedemnitate inserate în cuprinsul art. 14 din Lege au la bază câte o hotărâre care să consfințească existența situațiilor care au dus la nedemnitatea avocatului.

Observăm însă că nu în toate cazurile de nedemnitate este stipulat expres ca hotărârea să fie și definitivă, ci doar în cazurile de nedemnitate prevăzute la art. 14 lit. a) și lit. d) din Lege⁴⁷.

În doctrină⁴⁸s-a considerat totuși, că în toate cazurile de nedemnitate hotărârea trebuie înțeleasă ca fiind definitivă, chiar și în situația existenței unei hotărâri în materie disciplinară, așa cum prevede art. 14 lit. c) din Lege.

De lege ferenda, se impune o clarificare și în privința celorlalte două cazuri de nedemnitate prevăzute de art. 14 alin. (1) lit. b) și c) din Lege, în sensul introducerii caracterului definitiv al hotărârii.

Secțiunea a 2-a. Obligațiile avocaților cu privire la nedemnitate

Pentru buna funcționare a exercitării profesiei de avocat, legea impune o serie de obligații fundamentale în sarcina acestora⁴⁹.

Unele dintre aceste îndatoriri se regăsesc și în ceea ce privește nedemnitatea profesională.

De aceea, art. 26 alin. (3) indice 1 din Statut⁵⁰ stabilește obligațiile avocaților cu privire la existența cazurilor de nedemnitate prevăzute de art. 14 din Legea nr. 51/1995.

⁴⁵ Ș. Naubauer, op. cit., p. 147.

⁴⁶ Ș. Naubauer, op. cit., p. 147.

⁴⁷ I. Leș, D. Ghiță, op. cit., p. 291.

⁴⁸ I. Leș, D. Ghiță, op. cit., p. 291.

⁴⁹ I. Leș, D. Ghiță, op. cit., p. 308.

⁵⁰ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C. Tufariu, T. Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 57-58.

Astfel, potrivit textului de lege, avocații au obligația principală de a aduce la cunoștința baroului hotărârile judecătorești prin care au fost condamnați definitiv la pedeapsa închisorii pentru o infracțiune intenționată de natură să aducă atingere prestigiului profesiei.

De asemenea, avocații sunt obligați să încunoștințeze baroul despre existența oricărei hotărâri prin care le-a fost aplicată pedeapsa interdicție de a exercita profesia, prin care au fost declarați falși frauduloși sau prin care au fost condamnați definitiv pentru fapte săvârșite în legătură cu exercitarea profesiei⁵¹.

Secțiunea a 3-a. Procedura în cadrul Consiliului baroului

Cazurile de nedemnitate sunt verificate de către Consiliul baroului la primirea în profesie, apoi ori de câte ori se solicită reînscriserea în tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei dar și pe tot parcursul exercitării profesiei noastre⁵².

Procedura de verificare este cea reglementată de art. 17 alin. (5) din Statut, care prevede faptul că în 3 zile de la înregistrarea cererii de primire în profesie, Consiliul Baroului procedează la efectuarea de verificări, sens în care decanul baroului numește din rândul consilierilor, un membru care este avocat raportor.

Acesta va realiza toate investigațiile care sunt necesare chiar și în situația în care se solicită reînscriserea în tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei⁵³.

Avocatul raportor cercetează dacă cel care solicită primirea în profesie sau reînscriserea în tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei se află în cazul de nedemnitate prevăzut de art. 14 lit. b) teza a II-a din Lege și anume, dacă a săvârșit abateri disciplinare grave sancționate cu măsura excluderii din profesie⁵⁴.

De asemenea, această procedură este valabilă și în situația în care se fac verificări pentru a se stabili dacă solicitantul se află în cazul de nedemnitate de la art. 14 lit. d) din Lege respectiv,

⁵¹ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 57-58.

⁵² L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 58.

⁵³ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 58.

⁵⁴ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 58.

dacă acesta a exercitat sau a sprijinit sub orice formă, exercitarea fără drept de către o persoană a profesiei de avocat iar acest fapt a fost constat prin acte ale organelor de profesie⁵⁵.

Prin Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 428/2018⁵⁶ s-au introdus noi modificări ale art. 26 din Statut.

Astfel, potrivit art. 26 alin. (3¹) din Statut⁵⁷, în cazul reînscrierii în tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei dar și pe parcursul întregii exercitări a profesiei, verificarea nedemnității profesionale se va realiza atât la plângerea persoanei interesate cât și din oficiu.

În acest caz, plângerea se adresează fie consiliului baroului pe al cărui tablou este trecut avocatul cu drept de exercitare a profesiei, fie direct baroului pe al cărui tablou este înscris sau a fost înscris avocatul în situația în care acesta este pensionar în continuarea activității sau incompatibil.

De asemenea, conform art. 26 alin. (3³) din Statut, consiliul baroului poate fi sesizat și în condițiile art. 85 alin. (2) și alin. (3) din Lege respectiv, de către avocatul responsabil de asistența judiciară de pe lângă fiecare instanță sau chiar de instanțele de judecată și Ministerul Public atunci când iau la cunoștință despre existența unei plângeri sau acțiuni împotriva unui membru al baroului⁵⁸.

Un alt element de noutate este și faptul că în 3 zile de la verificarea cazului de nedemnitate se vor solicita relații de la U.N.B.R, de la barouri sau de la instituții referitoare la avocatul verificat⁵⁹.

Hotărârile judecătorești precum și înscrisurile care atestă condițiile de încetare a profesiei exercitate de cel înscris pe tabloul avocaților incompatibili vor fi de asemenea, suspuse examinării de către Consiliul baroului în termen de 15 zile, urmând ca mai apoi Consiliul baroului să statueze asupra demnității avocatului printr-o Decizie motivată.

⁵⁵ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 58

⁵⁶ Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 428/2018 privind modificarea și completarea Statutului profesiei de avocat (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

⁵⁷ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

⁵⁸ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

⁵⁹ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

În cele din urmă, Consiliul baroului va stabili fie menținerea, fie încetarea calității de avocat⁶⁰.

Decizia luată de consiliu împreună cu hotărârea judecătorească sau după caz cu înscrisurile care au stat la baza verificării nedemnității se comunică în 15 zile atât avocatului examinat cât și președintelui U.N.B.R.

Aceștia o pot ataca la rândul lor într-un termen de 15 zile de la comunicare, revenind Consiliului U.N.B.R. privilegiul de a hotărî asupra contestației formulate în cauză⁶¹.

Tot aici, un aspect important este faptul că Decizia luată de Consiliul baroului cu privire la încetarea calității de avocat este executorie, în acest scop baroul va efectua mențiunile necesare în tabloul avocaților⁶².

În continuare, în ceea ce privește verificarea cazurilor de nedemnitate la momentul reprimirii în profesie precum și pe parcursul exercitării acesteia, art. 26¹ alin. (2) din Statut prevede tot cu titlu inovativ, posibilitatea consilierului numit pentru a face investigațiile necesare de a se abține sau chiar de a fi recuzat de cel supus verificării. În ultima situație, cererea se face în scris și se judecă de către consiliul baroului fără participarea consilierului⁶³.

În ipoteza în care cel supus verificării nedemnității profesionale este chiar decanul baroului, acesta nu va putea fi prezent în ședința consiliului iar atribuțiile care îi reveneau acestuia vor fi exercitate de prodecan.

Nici în situația în care este supus verificării unul dintre consilierii baroului, acesta nu va putea fi prezent în ședința consiliului din cadrul acestei proceduri⁶⁴.

Tot ca o noutate adusă procedurii este și faptul că avocatul verificat pentru nedemnitate profesională va fi convocat, în scris, printr-o scrisoare recomandată cu confirmare de primire expediată la adresa sediului profesional. Acesta va putea fi convocat și în scris printr-mijloc de comunicare sau prin luarea la cunoștință sub semnătură.

Așadar, verificarea cazului de nedemnitate se face doar cu înștiințarea celui în cauză, care ia la cunoștință despre plângere sau sesizare, acesta având posibilitatea de a da explicații în scris.

⁶⁰ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 58.

⁶¹ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 58.

⁶² L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 59.

⁶³ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

⁶⁴ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

În cazul în care cel anchetat refuză convocarea sau nu se conformează solicitărilor organului care îl verifică, el încalcă o obligație profesională care nu este de natură să împiedice continuarea procedurii⁶⁵.

La sfârșitul procedurii, consilierul desemnat redactează un referat care va cuprinde descrierea faptelor, probele care au fost administrate, poziția avocatului precum și o propunere în vederea soluționării plângerii respectiv, sesizării.

Consiliul baroului verifică cazul de nedemnitate pe baza referatului dar și a înscrisurilor pe baza cărora a fost întocmit.

În acest scop, avocatul supus verificării poate fi convocat de către consiliu pentru audierea sa, refuzul de a se prezenta nu împiedică continuarea procedurii⁶⁶.

În urma verificărilor, consiliul baroului va emite o Decizie scrisă și motivată în fapt și în drept prin care se va stabili fie menținerea fie încetarea calității de avocat.

Mai menționăm faptul că Decizia se va lua cu majoritate de voturi iar în fața consiliului, avocatul se va înfățișa personal și va putea fi asistat de un alt avocat⁶⁷.

Decizia se comunică în cel mult 15 zile de la luarea ei tot printr-o scisoare recomandată cu confirmare de primire sau în mod direct prin luare de semnătură atât avocatului în cauză cât și președintelui U.N.B.R precum și celui care a făcut plângerea.

Este important de menționat faptul că în cazul în care se hotărăște excluderea din profesie, se va emite o hotărâre de excludere⁶⁸.

Decizia poate fi atacată, prin contestație la Consiliul U.N.B.R., într-un termen de 15 zile de la comunicare, de către avocatul care a fost verificat și de către președintele U.N.B.R.

⁶⁵ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

⁶⁶ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

⁶⁷ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

⁶⁸ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

În ceea ce privește soluționarea contestației, menționăm că termenul de soluționare se va stabili de îndată, fiind citați în acest scop avocatul, consiliul baroului precum și alte persoane care sunt menționate în cerere și care pot da informații despre cazul de nedemnitate.

Procedura de citare este aceeași ca în fața consiliului baroului, totuși în cazul în care citarea nu este posibilă, se vor aplica regulile de citare prevăzute de Codul de procedură civilă⁶⁹.

Ședința Consiliului U.N.B.R. este nepublică, avocatul se va putea prezenta personal și va putea fi asistat de un alt avocat.

Judecata continuă chiar dacă părțile care au fost legal citate nu se prezintă.

În acest caz Consiliul U.N.B.R. se va pronunța pe baza înscrisurilor și probelor administrate în cauză, fiind admisibile orice mijloace de probă⁷⁰.

Cu privire la Decizia U.N.B.R., precizăm că din momentul rămânerii definitive ea are autoritate de lucru judecat atât față de părți cât și față de organele profesiei.

În situația pronunțării unei Decizii de excludere din profesie de către Consiliul U.N.B.R., aceasta se va comunica avocatului la sediul său profesional, baroului din care acesta face parte precum și președintelui U.N.B.R.⁷¹.

⁶⁹ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

⁷⁰ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

⁷¹ Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

Concluzii

Am arătat în prima parte a lucrării faptul că profesia de avocat este alcătuită dintr-o serie de principii liberale⁷² și că doctrina a dezvoltat și alte principii importante cum este de pildă, principiul demnității și onoarei profesiei⁷³.

În ceea ce privește demnitatea avocatului, am observat că în legislație nu există o definiție propriu-zisă a demnității însă sunt reglementate în mod expres cazurile de nedemnitate profesională⁷⁴.

Cazurile de nedemnitate sunt reglementate de art. 14 din Legea nr. 51/1995 și sunt verificate de către Consiliul baroului după o procedură riguroasă prevăzută de art. 26 din Statut, atât la primirea sau reprimirea în profesie, cât și pe tot parcursul exercitării profesiei.

Nu ne rămâne decât să reiterăm faptul că odată constatate, cazurile de nedemnitate pot determina menținerea în profesie, încetarea calității de avocat sau chiar excluderea din avocatură.

La final, nu putem nega faptul că unele prevederi consacrate nedemnității profesionale ar trebui să fie supuse unor modificări într-un viitor cadru legislativ⁷⁵.

De aceea, am încercat să inserăm și câteva propuneri de lege ferenda în speranța unei reactualizări a normelor în materie de nedemnitate profesională.

⁷² I. Leș, D. Ghiță, op. cit., p. 288.

⁷³ T.C Briciu, C.C Dinu, P. Pop op. cit., p. 337.

⁷⁴ L. Cătuna, N. Bedrosian, L. Drăgoi, C.Tufariu, T.Blidariu, A. Nicola, I. Voinea, op. cit., p. 22.

⁷⁵ I. Leș, D. Ghiță, op. cit., p. 291.

Bibliografie

Legislație:

Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată (M.Of. nr. 440 din 24 mai 2018).

Statutul profesiei de avocat adoptat prin Hotărârea nr. 64/2011 a Consiliului UNBR (M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011) cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) nr. 428/2018 (M.Of. nr. 64 din 25 ianuarie 2019).

Constituția României, cu modificările și completările aduse prin Legea de revizuire a Constituției României nr. 429 /2003(M.Of. nr. 758 din 29 octombrie 2003).

Doctrină

Cărți și cursuri universitare:

Traian Cornel Briciu, C.C. Dinu, P. Pop, Instituții judiciare, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2016.

Dan. Oancea, Traian Cornel Briciu, Ștefan Naubauer, Legea privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat. Comentariu pe articole, ed. a 2-a, Ed. C.H Beck, București, 2019.

Ligia Cătuna, Nicoleta Bedrosian, Lucian Drăgoi, Carmen Tufariu, Teodora Blidariu, Alexandra Nicola, Iulia Voinea, Organizarea și exercitarea profesiei de avocat. Sinteze și grile, ed. a 3-a, Ed. Universul Juridic, București, 2015.

Ioan Leș, Daniel Ghiță, Instituții judiciare contemporane, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2019.

Ștefan Naubauer, Legea organizării și exercitării profesiei de avocat explicații teoretice și practice(articolele 1-27), ed. a 2-a, rev. și adăug, Ed. Universul Juridic, București, 2021.

Surse informatice

<https://www.ccr.ro/comunicat-de-presa-28-aprilie-2022/>.